

NIEUWSBRIEF

Onderzoeksprogramma Peripartum Psychiatrie Erasmus MC Rotterdam

Deze nieuwsbrief is bestemd voor iedereen die deelneemt aan dit onderzoek of interesse heeft in het onderzoeksprogramma. Via deze weg willen wij u op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen binnen het onderzoeksprogramma.

OPPER richt zich op vrouwen met (risico op) ernstige psychiatrische klachten tijdens de zwangerschap en kraamtijd. Wij hopen met dit onderzoek meer te weten komen over het ontstaan en beloop van postpartum psychose en depressie zodat we deze kunnen voorkomen. Daarnaast willen we graag kijken of deze aandoeningen van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind.

Uitleg Onderzoeksprogramma

De naam van ons gehele onderzoeksprogramma is OPper: **O**nderzoeksprogramma **P**eripartum **P**sychiatrie **E**rasmus MC Rotterdam. De belangrijkste deelonderzoeken worden hieronder beschreven. Sommige vrouwen doen mee aan 1 deelonderzoek van OPper, anderen aan meerdere onderzoeken, afhankelijk van ieders persoonlijke situatie. We zijn enorm dankbaar dat zo veel vrouwen willen bijdragen aan OPper!

Nieuws binnen OPper

- In september 2021 heeft Leonie Breteler (psychiater) de leiding overgenomen van Marin Peereboom op de Moeder Baby Unit van het St. Antonius Ziekenhuis. Sinds juni 2016 neemt deze afdeling deel aan de OPper studie. Hierdoor kunnen meer vrouwen meedoen met de OPper studie en kunnen we sneller tot onderzoeksresultaten komen.
- Op 3 november 2021 is Janneke Gilden gepromoveerd op haar proefschrift: 'Severe mood disorders during pregnancy and the postpartum period'. We hebben de Nederlandse samenvatting toegevoegd aan deze nieuwsbrief. U kunt ons mailen als u het gehele boekje (proefschrift) in PDF-format wilt ontvangen, dan sturen wij u deze per mail toe.

- In januari 2022 is Eline Poels gepromoveerd op haar proefschrift: 'Lithium use During Pregnancy Consequences for development: from conception to childhood'. U kunt ons mailen als u het gehele boekje (proefschrift) in PDF-format wilt ontvangen, dan sturen wij u deze per mail toe. Meer hierover in de volgende nieuwsbrief.
- De Kliniek Psychiatrie van het Erasmus MC is aan het renoveren. Er komen meer éénpersoonskamers, nieuwe meubels en de kleuren worden helemaal opgefrist naar Erasmus kleuren. Hieronder een kleine indruk van de aanpassingen.

Ontstaan en beloop van psychiatrische aandoeningen in de kraamtijd

Bij vrouwen die na hun bevalling zijn opgenomen op de Afdeling Psychiatrie van het Erasmus MC of het St. Antonius Ziekenhuis vervolgen we het beloop van de psychiatrische klachten.

Inmiddels doen 393 vrouwen mee aan dit deelonderzoek, waarvan we tot nu toe van 151 vrouwen het beloop hebben kunnen vervolgen tot vier jaar na bevalling.

Coördinator: Nicola Westerbeek

Email: opper@erasmusmc.nl

Sinds 2017 onderzoeken we of er aanwijzingen zijn voor afwijkingen van de hersenstructuur en de hersenactiviteit bij vrouwen die na de bevalling van hun kind ernstige psychiatrische klachten krijgen. Er is nog nooit eerder onderzocht wat er gebeurt in de hersenen tijdens deze vaak korte, maar zeer heftige ziekteperiode. We maken bij vrouwen een MRI-scan van de hersenen vlak na het ontstaan van de psychiatrische aandoening én nadat vrouwen hersteld zijn. We maken ook MRI-scans bij kraamvrouwen zonder psychiatrische klachten. Inmiddels hebben al 63 moeders deelgenomen aan dit deelonderzoek.

Coördinator: Nicola Westerbeek

Email: opper@erasmusmc.nl

Gezonde vrijwilligers

Naast vrouwen die een postpartum psychiatrische aandoening hebben doorgemaakt zijn wij ook nog op zoek naar zwangeren en kraamvrouwen (bevalling <6 weken) zonder psychiatrische voorgeschiedenis, die als vrijwilliger mee willen doen aan het onderzoek. Kent u iemand die mee zou willen doen? Neem dan contact op met Nicola Westerbeek via opper@erasmusmc.nl

Onderzoek binnen OPPER: Kinderen

Het MARIO project

Kinderen van ouders met stemmingsstoornissen of andere psychiatrische problematiek hebben een groter risico om zelf ook stemmingsklachten te krijgen. MARIO (Mood and Resilience in Offspring) is een langlopend onderzoek dat zich richt op kinderen tussen de 10 en 25 jaar. In 2017 hebben vijf onderzoekscentra de handen ineengeslagen om dit project op te starten: het VUmc, Erasmus MC, UMC Utrecht, UMC Groningen en LUMC. Met het MARIO-project willen wij beter begrijpen waarom sommige kinderen van ouders met psychiatrische problemen een stemmingsstoornis krijgen en andere kinderen niet. Om hier achter te komen, worden er gedurende 4 jaar tijd verschillende biologische en psychologische metingen gedaan bij kinderen en ouders (met en zonder stemmingsproblemen). Op deze manier hopen we erachter te komen welke factoren kinderen kunnen beschermen tegen het krijgen van een stemmingsstoornis. We zijn in november 2019 gestart en inmiddels hebben er al meer dan 227 kinderen meegedaan.

Coördinatoren: Annabel Vreeker en Melany Horsfall

Onderzoekersmedewerkers: Evelien Dietvorst en Estrea Goedee. Email: mario@erasmusmc.nl of www.mario-project.nl.

Lotgenoten

Podcast 'zwarte muisjes'

In de vijfdelige podcast 'Zwarte Muisjes' praten Maarten Dallinga en Denise Hilhorst met vrouwen die rond hun zwangerschap depressief en angstig werden, in een psychose raakten of PTSS kregen. De serie is gemaakt in opdracht van het ministerie van VWS en onderdeel van de campagne 'Hey, het is oké'. Het doel is om het taboe te doorbreken dat rondom psychische problemen tijdens en na de zwangerschap heerst.

<https://www.heyhetisoke.nl/psychische-aandoeningen/depressies/zwarte-muisjes>

Deze podcast is terug te vinden op Spotify.

Stichting Me Mam

Pilot bijeenkomsten in Rotterdam

Stichting Me Mam is een organisatie die zwangeren en pas bevallen moeders met psychische klachten ondersteunt in het herstelproces. Me Mam is in de regio Rotterdam actief om pilot bijeenkomsten te organiseren voor moeders die met psychische klachten te maken hebben of hebben gehad. Elke maand wordt een ander thema behandeld. De bijeenkomsten zijn alleen bedoeld voor moeders en de deelname is gratis. Meld je aan via: <https://www.memam.nl/peer-support>

Documentaire over stigmatisering

Moeders die met psychische klachten te maken krijgen, krijgen onbedoeld vooroordelen te horen. Dit noemt men stigmatisering. Volgens onderzoek van het Trimbos wordt het herstel direct belemmerd als er sprake is van stigmatisering. Over de gevolgen hiervan, voor moeders met psychische klachten, is een documentaire gemaakt. Lees meer hierover via <https://www.memam.nl/stigma> Deze bijdrage is van Karin den Oudsten, voorzitter en grondlegger van Stichting Me Mam.

Email: info@memam.nl

Boek over psychiatrie en zwangerschap

In onze vorige nieuwsbrief hadden wij een oproep geplaatst voor het delen van ervaringsverhalen. Onze collega's Babette Bais en Nina Molenaar waren namelijk op zoek naar vrouwen die hun verhaal over hun zwangerschap of postpartum periode wilden delen. Door de oproep zijn er ontzettend veel reacties binnen gekomen! Zij willen iedereen van harte bedanken die heeft gereageerd op de oproep en heeft mee geholpen aan het boek.

In dit boek vertellen Nina en Babette van alles over depressie tijdens de zwangerschap, postpartum psychose, medicatie tijdens de zwangerschap, bipolaire stoornis, PTSS na een heftige bevalling, noem maar op. De wetenschap hierachter wordt op een begrijpelijke manier uitgelegd. Ook worden ervaringsverhalen van zowel de moeders als de partners gedeeld. Hun missie is om dit onderwerp makkelijker bespreekbaar te maken en het taboe te verkleinen.

Op dit moment is een eerste versie van het boek klaar en zijn ze druk in overleg met uitgevers. Het boek zal in de 'normale' boekhandel komen te liggen.

LKPZ

Het Landelijk Kenniscentrum voor Psychiatrie en Zwangerschap is opgericht uit een groeiende behoefte van zowel patiënten als behandelaren om op te hoogte te blijven van de meest recente inzichten en behandel mogelijkheden op het gebied van de zwangerschapsgerelateerde psychiatrie. Op www.lkpz.nl kunt u patiënteninformatie vinden, die samengesteld is door gespecialiseerde hulpverleners in de behandeling van vrouwen met psychische klachten tijdens de zwangerschap en na de bevalling.

Digitale Nieuwsbrief

Mocht je de nieuwsbrief digitaal willen gaan ontvangen? Stuur dan een mailtje met je naam en email adres naar opper@erasmusmc.nl

Tenslotte

- Heeft u vragen over het onderzoek? Neem dan gerust contact met ons op.
- Indien u advies zoekt over een volgende zwangerschap, kunt u zich via uw eigen behandelend psychiater of via de huisarts laten verwijzen naar de poli van het Erasmus MC poli.psych@erasmusmc.nl.
- Bent u verhuisd? Wilt u dan uw nieuwe adres aan ons doorgeven?
- Hartelijk dank voor uw interesse in en/of uw deelname aan OPPER!

Contactgegevens

E-mail: opper@erasmusmc.nl

Telefoon: 06 3114 5015

Vriendelijke groeten en een heel goed 2022,
namens het hele onderzoeksteam,

Veerle Bergink en Astrid Kamperman